

UCHWAŁA Nr XXIV/194/2013

RADY GMINY ŻARNÓW

z dnia 22 maja 2013 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żarnów
na lata 2013 – 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, Dz. U. z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, Dz. U. z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009 Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241), z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675, z 2011r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 149 poz. 887, Nr 217 poz. 1281, z 2012 r. poz. 567) oraz na podstawie art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żarnów na lata 2013 – 2015, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żarnów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy
w Żarnowie

Krzysztof Gawryś
Krzysztof Gawryś

*Załącznik nr 1
do uchwały nr XX/19/194/2013
Rady Gminy Żarnów
z dnia 22 maja 2013 r.*

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ŻARNÓW
NA LATA 2013 – 2015**

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Żarnów na lata 2013 - 2015 zwany dalej Programem opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.).

W myśl w/w ustawy rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne, niepełne i mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Podmiotem realizującym ten cel na poziomie Gminy Żarnów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarnowie, zwany dalej GOPS. Podstawowym zadaniem GOPS jest bezpośrednie organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności opiekuńczo - wychowawczych oraz zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żarnów na lata 2008 – 2015

II. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Żarnów

Na koniec 2012 roku Gminę Żarnów zamieszkiwało 6.152 mieszkańców, w tym 3066 kobiet i 3.086 mężczyzn. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Opocznie zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu Gminy Żarnów na dzień 31.12.2012 roku było 410, z czego 206 osób stanowiły bezrobotne kobiety, a 204 mężczyźni.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we

współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. To pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

W poniższych tabelach przedstawiono liczbę osób i rodzin korzystających ze wsparcia GOPS w Żarnowie.

Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarnowie

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2010	234	753
2011	206	673
2012	220	684

Porównując dane w latach 2010, 2011 i 2012 widać, że mniej więcej taka sama liczba rodzin korzysta ze wsparcia GOPS, jest to jednak spowodowane raczej nie poprawą sytuacji bytowej lecz nie podwyższaniem przez 6 lat kryteriów dochodowych w pomocy społecznej. Kryteria te uległy zmianie dopiero w październiku 2012 roku.

Główne powody ubiegania się o pomoc społeczną przedstawia poniższa tabela

Powód ubiegania się o pomoc	2010 rok	2011 rok	2012 rok
Ubóstwo	157	124	149
Bezrobocie	95	88	92
Niepełnosprawność	79	62	70
Długotrwała choroba	115	102	120
Bezradność w sprawach opiek. – wychowawczych	24	21	26
Alkoholizm	11	12	13

Jak wynika z tabeli problem ubóstwa jest od 2010 roku głównym problemem mieszkańców Gminy Żarnów, w dalszej kolejności długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i alkoholizm.

Struktura rodzin korzystających z pomocy GOPS w Żarnowie w latach 2010 – 2012

Rok	Bezradność w sprawach opiek. – wychow. i prowadzeniu gospod. domowego	Rodziny z 1 dzieckiem	Rodziny z 2 dzieci	Rodziny wielodzietne	Rodziny niepełne
2010	24	33	53	43	27
2011	21	38	50	33	17
2012	26	38	42	37	20

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza rodzicielska zostaje ograniczona, sąd postanawia o objęciu rodziny nadzorem kuratora lub ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

W 2010 roku na terenie Gminy Żarnów funkcjonowało 5 rodzin zastępczych spokrewnionych, w których przebywało 7 dzieci, a w 2011 i 2012 roku – 2 rodziny, w których przebywało 2 dzieci. Ponadto dwoje dzieci z terenu Gminy Żarnów przebywa poza terenem Gminy w rodzinie zastępczej niespokrewnionej. Nie ma dzieci z terenu Gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Nadzorem kuratora objętych jest 7 rodzin z terenu Gminy Żarnów, w których wychowywanych jest 11 dzieci.

W związku z problemem bezradności rodzin niewydolnych wychowawczo objęto je szczególną opieką pracowników socjalnych.

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodzinnego do bezpośredniej pracy z rodziną. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie.

III. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Żarnów

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. Bardzo ważne zatem jest, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żarnów na lata 2013 – 2015 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje z terenu gminy opisane w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarnowie	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach.
2.	Gmina Żarnów	Przyznawanie i wypłacanie stypendiów, wyprawki szkolnej, dowozy uczniów do szkół.
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4.	Zespół Interdyscyplinarny	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy.
5.	Placówki służby zdrowia z terenu Gminy Żarnów	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
6.	Placówki oświatowo- wychowawcze	Działalność edukacyjno -wychowawcza,

z terenu Gminy Żarnów

wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i czasu wolnego dla dzieci.

7. Klub Sportowy

Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, aktywnych form wypoczynku oraz propagowanie zdrowego stylu życia

IV. Realizatorzy Programu

Głównym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarnowie.

Koordynatorem odpowiedzialnym za realizację programu jest pracownik socjalny zatrudniony w GOPS.

Program realizowany jest we współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Gminy w Żarnowie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Policją,
- Placówkami oświatowymi i kulturalnymi,
- Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie,
- Organizacjami pozarządowymi.

V. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żarnów na lata 2013 – 2015 jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumencie strategicznym jakim jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żarnów na lata 2008 – 2015.

VI. Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żarnów na lata 2013 – 2015

Cele i zadania określone w Gminnym Programie Wspierania Rodzin w Gminie Żarnów na lata 2013 – 2015 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz są zgodne z ustawą z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cel główny:

Celem głównym Programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- 1) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- 2) wsparcie materialne rodzin ubogich z dziećmi zagrożonych bezradnością;
- 3) wspieranie rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach;

Zadania Programu

Harmonogram i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015 w Gminie Żarnów zostały przedstawione w formie poniższych tabel.

- 1. Cel szczegółowy:** Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.

ZADANIA	REALIZATORZY /PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psycho-edukacyjnych, skierowanych do dzieci	GOPS, GKRPA, Szkoły,	2013-2015	liczba zrealizowanych programów w stosunku do zaplanowanych	środki własne realizatorów
2. Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej	GOPS	2013-2015	Liczba osób, które otrzymały certyfikaty ukończenia szkoleń, warsztatów w stosunku do liczby osób biorących udział w projektach	środki własne, Europejski Fundusz Społeczny
3. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez prowadzenie akcji informacyjnych (rozpowszechnianie ulotek i materiałów informacyjnych).	GOPS, GKRPA	2013-2015	liczba przeprowadzonych akcji	środki własne realizatorów

2. Cel szczegółowy: Wsparcie materialne rodzin ubogich z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY /PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	GOPS	2013-2015	liczba rodzin objętych pomocą finansową w stosunku do rodzin objętych pomocą ogółem	środki własne, środki zewnętrzne
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole	GOPS, szkoły	2013-2015	liczba dożywianych dzieci w stosunku do liczby złożonych wniosków	środki własne, środki zewnętrzne
3. Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki oraz stypendia i zasiłki szkolne.	GOPS, Gmina, szkoły	2013-2015	liczba zakupionych wyprawek w stosunku do złożonych wniosków, liczba przyznanych stypendiów w stosunku do złożonych wniosków, liczba przyznanych zasiłków szkolnych w stosunku do złożonych wniosków	środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

4. Współorganizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	GOPS, Kuratorium Oświaty, GKRPA	2013-2015	liczba uczestników wypoczynku w stosunku do liczby zgłoszeń	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5. Utworzenie rodzin wspierających i zawarcie umów.	Gmina, GOPS	2013-2015	liczba rodzin wspierających	środki własne
6. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Gmina, GOPS	2013-2015	liczba umieszczonych dzieci	środki własne 2013 r. - 6000 zł

3. Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmacnianie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1. Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.	GOPS	2013-2015	liczba monitorowanych rodzin	środki własne
2. Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny (w razie potrzeby).	GOPS	2013 - 2015	liczba asystentów w stosunku do liczby wspieranych rodzin	środki z Resortowego Programu, środki własne
3. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna).	GOPS, GKRPA, PCPR, Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2013-2015	liczba udzielonych porad, konsultacji	środki własne realizatorów

4. Działania korekcyjno - edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie.	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR	2013-2015	liczba osób objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi w stosunku do toczących się postępowań	środki własne realizatorów
5. Praca socjalna z rodzinami biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR	2013-2015	liczba dzieci, które powróciły do rodzin w stosunku do liczby dzieci umieszczonych w pieczy	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii.	GOPS, GKRPA	2013-2015	liczba osób, które podjęły terapię w stosunku do liczby osób uzależnionych	środki własne realizatorów

VII. Adresaci Programu

Odbiorcami Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Żarnów są:

- 1) rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) mieszkańcy gminy, przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Gminnego Programu Wsparcia Rodziny ma być:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- powrót dziecka z pieczy zastępczej,
- powstanie placówki wsparcia dziennego,
- podniesienie kompetencji i kwalifikacji osób biorących udział w projektach systemowych,
- poprawa stanu zdrowia dzieci przez organizowanie aktywnych form wypoczynku oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

IX. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) Środki własne gminy zaplanowane w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarnowie
- 2) Środki zewnętrzne.

X. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na:

- sporządzaniu sprawozdawczości miesięcznej, kwartalnej, półrocznej i rocznej,
- zbieraniu danych dotyczących rodziny i jej analizie.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o ankiety, wywiady, rysunki analizę założonych wskaźników.

XI. Sposób kontroli i realizacji Programu

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo- finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Przewodniczący Rady Gminy
w Żarnowie
Kimys
Krzysztof Gawrys